

I N F O R M A C I J A
o pristupanju Ministarstva odbrane Crne Gore Okvirnom memorandumu o
razumijevanju između Saveznog ministarstva odbrane Savezne Republike Njemačke i
Oružanih snaga Švedske, u vezi sa saradnjom u misiji Odlučna podrška u Avganistanu
za pružanje podrške Komandi za obuku, savjetovanje i asistenciju Sjever

NATO je na zahtjev Ujedinjenih nacija i Vlade Islamske Republike Avganistana preuzeo komandu nad ISAF misijom u avgustu 2003. godine. ISAF misija bila je borbenog karaktera i imala je za cilj uspostavljanje bezbjednosti širom Avganistana i razvoj novih avganistanskih nacionalnih snaga bezbjednosti. S obzirom na to da su avganistanske nacionalne snage bezbjednosti tokom 2013. godine dostigle potreban nivo sposobnosti za samostalno očuvanje bezbjednosti na svojoj teritoriji, NATO je donio odluku da prisustvo u Avganistanu transformiše u misiju neborbenog karaktera, koja ima za cilj obuku, savjetovanje i asistenciju avganistanskim nacionalnim snagama bezbjednosti. Na taj način je ISAF misija 1. januara 2015. godine transformisana u misiju „Odlučna podrška“.

Crna Gora je angažovanje u Avganistanu započela u okviru borbene misije ISAF, upućivanjem prvog kontingenta u februaru 2010. godine. U tom cilju Ministarstvo odbrane Crne Gore je 11. avgusta 2009. godine pristupilo Memorandumu o razumijevanju između Saveznog ministarstva odbrane Savezne Republike Njemačke i Ministarstva odbrane Kraljevine Norveške i Oružanih snaga Švedske, u vezi sa saradnjom u misiji ISAF u regiji Sjever. Nakon transformacije misije ISAF u misiju „Odlučna podrška“, Vojska Crne Gore je nastavila svoje angažovanje u Avganistanu, a u skladu sa Odlukom Skupštine Crne Gore o upućivanju pripadnika Vojske Crne Gore u međunarodnu misiju „Odlučna podrška“ u Avganistanu broj 00-72/14-47/4 od 27. decembra 2014. godine, kojom je odobreno angažovanje do 20 pripadnika Vojske Crne Gore na zaštiti savezničkih timova za obuku, savjetovanje i pomoć avganistanskim nacionalnim snagama bezbjednosti. Ulaskom Crne Gore u NATO savez stvorena je potreba za pojačanim prisustvom Crne Gore u međunarodnim misijama, te je stoga Skupština Crne Gore 5. jula 2018. godine donijela Odluku o upućivanju pripadnika Vojske Crne Gore u međunarodnu misiju „Resolute support (RS)“ u Avganistanu, broj 00-72/18-7/5, kojom je odobreno upućivanje do 40 pripadnika.

Imajući u vidu promijenjeni karakter i zadatke misije „Odlučna podrška“, stvorena je potreba za izmjenom pravnog okvira za angažovanje koalicionih snaga u Komandi za obuku, savjetovanje i asistenciju Sjever, gdje su angažovani i pripadnici Vojske Crne Gore. Savezna Republika Njemačka, koja ima ulogu okvirne nacije u Komandi za obuku, savjetovanje i asistenciju Sjever, utvrđuje aranžmane za logističku podršku oružanim snagama država kontributora, nabavke i usluge za vrijeme dok su koalicione snage razmještene u Komandi za obuku, savjetovanje i asistenciju Sjever u okviru misije „Odlučna podrška“, zaključivanjem okvirnih memoranduma sa državama kontributorima.

Okvirnim memorandumom se regulišu pitanja koja se odnose na kontribuciju, komandu i kontrolu, pravila angažovanja, finansijske aspekte, logističku podršku, komunikacije, pružanje zdravstvenih usluga i druga pitanja od značaja za učešće u misiji „Odlučna podrška“.

Shodno tome, Savezno ministarstvo odbrane Savezne Republike Njemačke dostavilo je Ministarstvu odbrane Crne Gore Okvirni memorandum o razumijevanju između Saveznog ministarstva odbrane Savezne Republike Njemačke i Oružanih snaga Švedske u vezi sa saradnjom u misiji Odlučna podrška u Avganistanu za pružanje podrške Komandi za obuku, savjetovanje i asistenciju Sjever, kojem svi kontributori u Komandi za obuku, savjetovanje i asistenciju Sjever pristupaju potpisivanjem Note o pristupanju (Prilog A). Nota definiše obim kontribucije, pravila angažovanja, prenos nadležnosti, zaštitu snaga, finansijske aspekte, koordinacijske aktivnosti i logističku podršku.

Troškovi učešća pripadnika Vojske Crna Gore u misiji „Odlučna podrška“ iznose 2.000.000,00 eura na godišnjem nivou. Navedeni troškovi uključuju iznose sredstava za naknade, izdatke za smještaj, putovanje, troškove razmještanja snaga, kao i druge troškove koji proizilaze iz angažovanja pripadnika Vojske Crne Gore u misiji u Avganistanu.

Na osnovu prethodno iznijetog, Ministarstvo odbrane predlaže da Vlada Crne Gore donese sljedeće

Z A K L J U Č K E

1. Vlada je usvojila Informaciju o pristupanju Ministarstva odbrane Crne Gore Okvirnom memorandumu o razumijevanju između Saveznog ministarstva odbrane Savezne Republike Njemačke i Oružanih snaga Švedske, u vezi sa saradnjom u misiji Odlučna podrška u Avganistanu za pružanje podrške Komandi za obuku, savjetovanje i asistenciju Sjever.
2. Vlada je prihvatila Okvirni memorandum o razumijevanju između Saveznog ministarstva odbrane Savezne Republike Njemačke i Oružanih snaga Švedske, u vezi sa saradnjom u misiji Odlučna podrška u Avganistanu za pružanje podrške Komandi za obuku, savjetovanje i asistenciju Sjever.
3. Vlada je prihvatila Notu o pristupanju Okvirnom memorandumu o razumijevanju između Saveznog ministarstva odbrane Savezne Republike Njemačke i Oružanih snaga Švedske u vezi sa saradnjom u misiji Odlučna podrška u Avganistanu za pružanje podrške Komandi za obuku, savjetovanje i asistenciju Sjever.
4. Ovlašćuje se pukovnik Svetožar Brajković, zamjenik načelnika Generalštaba Vojske Crne Gore, da u ime Ministarstva odbrane potpiše Notu o pristupanju Okvirnom memorandumu o razumijevanju između Saveznog ministarstva odbrane Savezne Republike Njemačke i Oružanih snaga Švedske u vezi sa saradnjom u misiji Odlučna podrška u Avganistanu za pružanje podrške Komandi za obuku, savjetovanje i asistenciju Sjever.

Okvirni

Memorandum o razumijevanju

Između

Saveznog ministarstva odbrane Savezne Republike Njemačke

I

Oružanih snaga Švedske

U vezi sa

Saradnjom u misiji Odlučna podrška u Afganistanu za pružanje podrške Komandi za obuku,
savjetovanje i asistenciju Sjever

SADRŽAJ

Član 1 Uvod

Član 2 Cilj i obim

Član 3 Definicije

Član 4 Referentna dokumenta

Član 5 Kontribucija

Član 6 Komanda i kontrola

Član 7 Ljudstvo u misiji

Član 8 Jurisdikcija

Član 9 Pravila angažovanja

Član 10 Privilegije i imunitet

Član 11 Vožnja vozila

Član 12 Finansijski aspekti

Član 13 Logistička podrška

Član 14 Komunikacije

Član 15 Infrastruktura - održavanje

Član 16 Pružanje zdravstvenih usluga

Član 17 Potraživanja

Član 18 Bezbjednost informacija

Član 19 Prijem novih članova

Član 20 Sporovi

Član 21 Zaštita snaga

Član 22 Završna klauzula

Savezno ministarstvo odbrane Savezne Republike Njemačke

I

Oružane snage Švedske

U daljem tekstu zajednički nazvani Učesnici-

U smislu Rezolucije Savjeta bezbjednosti Ujedinjenih nacija 2189 od 12. decembra 2014. godine koja pozdravlja sporazum o nastavku NATO-vođene misije u Avganistanu;

Priznajući odredbe Sporazuma između Organizacije Sjevernoatlantskog ugovora i Islamske Republike Avganistana o statusu NATO snaga i NATO personala koji sprovode zajednički dogovorene NATO-vođene aktivnosti u Avganistanu (SOFA) od septembra 2014. godine;

S obzirom na odredbe Sporazuma između članica Severnoatlantskog ugovora o statusu njihovih snaga, potpisanog u Londonu, 19. Juna 1951. godine, i Sporazuma između država članica Severnoatlantskog ugovora i drugih država koje učestvuju u Partnerstvu za mir u vezi sa statusom njihovih snaga, potpisanog u Briselu, 19. Juna 1995. godine;

S obzirom na rezolucije Savjeta bezbjednosti Ujedinjenih nacija kojima se pozivaju države članice da im tekući primarni zadatak bude podrška prelaznoj vlasti u Avganistanu, sadašnjoj Vladi Islamske republike Avganistana u održanju bezbjednosti u Kabulu i njegovoj okolini;

S obzirom na dodatni zadatak misije Odlučna podrška da radi sa G-8 vodećih nacija za status u sektoru bezbjednosti koji asistiraju avganistanskim vlastima u obuci avganistanskih snaga bezbjednosti i oružanih snaga kako se zahtijeva Rezolucijom Savjeta bezbjednosti Ujedinjenih nacija 2189;

Uzimajući u obzir odluku Vlade Savezne Republike Njemačke da preuzme ulogu okvirne nacije za misiju Odlučna podrška za pružanje podrške Komandi za obuku, savjetovanje i asistenciju Sjever u Avganistanu;

Uzimajući u obzir potrebu koju imaju snage Učesnika za logističkom podrškom, nabavkama i uslugama za vrijeme dok su razmještene u misiji Odlučna podrška za pružanje podrške Komandi za obuku, savjetovanje i asistenciju Sjever u Avganistanu;

U želji da uspostave multilateralni aranžman o saradnji u okviru misije Odlučna podrška za pružanje podrške Komandi za obuku, savjetovanje i asistenciju Sjever u Avganistanu;

I priznajući postojeće bilateralne MoR, tehničke aranžmane, aranžmane za sprovođenje i razmjenu pisama između njih

postigli su sljedeće razumijevanje:

Član 1-Uvod

Operativni plan misije Odlučna podrška Vrhovnog komandanta NATO snaga za Evropu 10312 predviđa da će misija Odlučna podrška obezbijediti obuku, savjetovanje i asistenciju avganistanskim bezbjednosnim institucijama i odbrambenim snagama Avganistana upotrebom fleksibilnog regionalnog pristupa u cilju omogućavanja Vladi Islamske države Avganistana da izvršava bezbjednosne odgovornosti na sve više održivi način.

Član 2-Cilj i obim

- (1) Svrha ovog MoR je da utvrdi aranžmane kojima će odnosni Učesnik sprovesti i uspostaviti saradnju sa Njemačkom u okviru Odlučne podrške za pružanje podrške Komandi za obuku, savjetovanje i asistenciju Sjever u Avganistanu i utvrdi odgovarajuće odgovornosti, opšte principe i procedure.
- (2) Ovaj MoR je sačinjen u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom Učesnika i međunarodnim pravom i nije kreiran s namjerom da bude protivrječan sa postojećim bilateralnim ili multilateralnim međunarodnim sporazumima između Učesnika. U slučaju da takav sukob nastane, Učesnici će obavijestiti jedan drugog, a preovlađaće odredbe nacionalnog zakonodavstva i međunarodnog prava.
- (3) Pozivaju se nacije koje su uključene u operacije u misiji Odlučna podrška za pružanje podrške Komandi za obuku, savjetovanje i asistenciju Sjever u Avganistanu, a koje ne pokriva ovaj MoR, da prihvate aranžmane propisane ovim dokumentom razmjenom pisama o namjeri između njihovih odnosnih organa vlasti i Saveznog ministarstva odbrane Savezne Republike Njemačke. Njemačka kao Učesnik će informisati druge Učesnike o budućem pristupanju.
- (4) Učesnici mogu stupiti u bilateralne i druge MoR, tehničke aranžmane ili razmjenu pisama radi dalje realizacije ovog MoR.

Član 3-Definicije

Definicije utvrđene u članu 1 SOFA će se primjenjivati na ovaj MoR. Spisak dodatnih definicija koje se koriste u ovom MoR nalazi se u Prilogu A.

Član 4-Referentna dokumenta

Referentna dokumenta za ovaj MoR su:

- a) Operativni plan misije Odlučna podrška Vrhovnog komandanta NATO snaga za Evropu 10312 i njegovi amandmani. Operativni plan 10312 je operativni plan Vrhovnog komandanta NATO snaga za Evropu za misiju Odlučna podrška u Avganistanu.
- b) Bonski sporazum od 5. decembra 2001.godine.
- c) Rezolucija Savjeta bezbjednosti Ujedinjenih nacija 1386 i naknadna Rezolucija Savjeta bezbjednosti Ujedinjenih nacija za Avganistan.
- d) Sporazum između Organizacije Sjevernoatlantskog ugovora i Islamske Republike Avganistana o statusu NATO snaga i NATO personala koji sprovode zajednički dogovorene NATO-vođene aktivnosti u Avganistanu (SOFA) od septembra 2014. godine;

Član 5-Kontribucija

- (1) Učesnici će obezbijediti za misiju Odlučna podrška za pružanje podrške Komandi za obuku, savjetovanje i asistenciju Sjever u Avganistanu, na nacionalnoj ili na osnovi dijeljenja, vojne snage i sposobnosti koji će biti predmet periodičnog pregleda. Obavještenje o bilo kojim izmjena i dopunama u kontribuciji Učesnika dostavlja se odgovarajućim organima vlasti čim je prije moguće, ali ne kasnije od 30 dana.
- (2) Svi članovi nacionalnih kontigenata će biti medicinski i stomatološki zdravi prije razmještanja i svi će biti propisno vakcinisani.

Član 6-Komanda i kontrola

- (1) Svaki Učesnik ima zastupnika u Multinacionalnoj grupi za koordinaciju Komande za obuku, savjetovanje i asistenciju Sjever.
- (2) Svrha Multinacionalne grupe za koordinaciju Komande za obuku, savjetovanje i asistenciju Sjever je da koordiniše međunarodne kontribucije za Komandu za obuku, savjetovanje i asistenciju Sjever i da formuliše stratešku politiku i smjernice. Njemačka predsjedava Multinacionalnoj grupi za koordinaciju Komande za obuku, savjetovanje i asistenciju Sjever, i svaki Učesnik ima zastupnika. Multinacionalna grupa za koordinaciju Komande za obuku, savjetovanje i asistenciju Sjever se sastaje periodično, kako odrede Učesnici. Radne podgrupe mogu se sazvati po potrebi.

- (3) Engleski je radni i komandni jezik u okviru Komande za obuku, savjetovanje i asistenciju Sjever.

Član 7-Ljudstvo u misiji

- (1) Ako jedan Učesnik prihvati ugrađivanje personala od treće strane u svoje sastave, takav ugrađeni personal će se smatrati članovima Učesnika u skladu sa ovim MoR.
- (2) Učesnik koji primi personal treće strane koji će biti ugrađen u njegovu trupe je dužan da obavijesti druge Učesnike čim je to praktično moguće.

Član 8- Jurisdikcija

- (1) Sporazum između Organizacije Sjevernoatlantskog ugovora i Islamske Republike Avganistana o statusu NATO snaga i NATO personala koji sprovode zajednički dogovorene NATO-vođene aktivnosti u Avganistanu (SOFA) od 30. septembra 2014. godine upućuje na aranžmani o jurisdikciji između Učesnika i Avganistana.
- (2) Pitanja u vezi sa disciplinom ostaju nacionalna odgovornost.

Član 9-Pravila angažovanja

Pravila angažovanja koja su primjenljiva na kontingente Učesnika u Avganistanu će biti u skladu sa Operativnim planom NATO-a 10312, njegovih amandmana, odnosnih direktiva i direktiva i regulative nacija koje daju doprinos u trupama.

Član 10-Privilegije i imunitet

Kontingenti Učesnika, njihova imovina, novac, sredstva, itd., i članovi kontingenata će uživati privilegije i imunitet kako je precizirano u Sporazumu između Organizacije Sjevernoatlantskog ugovora i Islamske Republike Avganistana o statusu NATO snaga i NATO personala koji sprovode zajednički dogovorene NATO-vođene aktivnosti u Avganistanu (SOFA) od 30. septembra 2014. godine.

Član 11-Korišćenje vozila

- (1) Svi članovi kontigenata Učesnika mogu imati odobrenje da koriste vozila drugih Učesnika koja su dodijeljena misiji Odlučna podrška za pružanje podrške Komandi za obuku, savjetovanje i asistenciju Sjever u Avganistanu, pod uslovom da ispunjavaju sljedeće kriterijume:
 - a) Pojedinaac mora da posjeduje validnu nacionalnu dozvolu za kategoriju vozila koje će voziti.
 - b) Pojedinaac mora da ima dovoljno iskustva da vozi određeno vozilo.
- (2) Odobrenje za korišćenje vozila drugog Učesnika daje relevantni viši nacionalni predstvanik ili imenovani zamjenik u skladu sa nacionalnom regulativom.

Član 12-Finansijski aspekti

Finansisjki aranžmani koji su primjenljivi za saradnju Učesnika u okviru misije Odlučna podrška za pružanje podrške Komandi za obuku, savjetovanje i asistenciju Sjever se utvrđeni u Prilogu B.

Član 13-Logistička podrška

Logistički aranžmani između Učesnika u vezi njihove saradnje u misiji Odlučna podrška za pružanje podrške Komandi za obuku, savjetovanje i asistenciju Sjever su oni koji su detaljno opisani u Prilogu C.

Član 14-Komunikacije

- (1) U skladu sa Štabom misije Odlučna podrška, Njemačka kao Učesnik će koordinisati obezbjeđivanje komunikaciono-informacionih sistema podrške Učesnicima. Ovo uključuje:
 - a) Nabavku, instalaciju, konfiguraciju i održavanje operativne i taktičke komunikacije koja je neophodna za postizanje pune operativne sposobnosti;

- b) Koordinacija i integracija NATO KIS-a, i
 - c) Koordinaciju sa eksternim agencijama za pitanja KIS-a na multinacionalnom nivou.
- (2) Sva kupljena oprema za KIS, za zajedničko korišćenje svih Učesnika, koji Okvirna nacija ne koristi izvan zone operacija (bojišta), dostavlja se Učesnicima na odobrenje radi dijeljenja troškova, osim ako nije drugačije dogovoreno. Smatra se da je takva oprema vlasništvo svih Učesnika. Tekući troškovi za operativnu i taktičku opremu će takođe biti na osnovi zajednički dijeljenih troškova.
 - (3) Troškove za nabavku i tekuće troškove vezano za nacionalne zahtjeve za internim linkovima, koje koristi samo taj nacionalni kontingent, biće isključivo odgovornost tog Učesnika. Njemačka kao Učesnik ostaje odgovorna za koordinaciju i dekonfliktaciju nacionalnih komunikacijskih zahtjeva u vezi sa svim pitanjima upravljanja frekvencijskim spektrom u zoni operacija (bojištu).
 - (4) Oprema za KIS koju obezbjeđuje Njemačka kao Učesnik, a koja se ne može pripisati multinacionalnim zajedničkim troškovima, ostaje vlasništvo Njemačke kao Učesnika.

Član 15- Održavanje infrastrukture

- (1) Kao Okvirna nacija za Komandu za obuku, savjetovanje i asistenciju Sjever, Njemačka kao Učesnik će biti odgovorna za pružanje infrastrukture svim nacijama i njeno rutinsko održavanje.
- (2) Multinacionalno korišćena infrastruktura će se održavati na njemačkom standardu. Učesnici mogu zahtijevati izmjene u takvoj infrastrukturi, a te troškove snosi samo taj Učesnik. Tehnički i lokalni smještaj uključuju pridruženu podršku infrastrukturi.
- (3) Imovina koja pripada pojedinom Učesniku neće biti postavljena, uklonjena ili zamijenjena, osim ako to ne odobri Stariji nacionalni predstavnik uključenog Učesnika.

Član 16-Pružanje zdravstvenih usluga

Kao Okvirna nacija za Komandu za obuku, savjetovanje i asistenciju Sjever, Njemačka kao Učesnik će obezbijediti, uz nadoknadu, medicinsku podršku 2. nivoa (engl. Role 2), uključujući hitnu stomatološku zaštitu, zemaljsku i helikopter za medicinsku evakuaciju 24/7, ukoliko su se saglasili/tražili drugi Učesnici.

- (1) STRATAAIRMEDEVAC (Strateška medicinska evakuacija vazdušnim putem) je nacionalna odgovornost. Njemačka kao Učesnik može obezbijediti STRATAAIRMEDEVAC na pojedinačnoj osnovi uz nadoknadu troškova.
- (2) Obezbjedjivanje medicinskih zaliha će biti u skladu sa Dodatkom 1 Prilogu B.
- (3) Tretman koji se obezbjeđuje u objektima za pružanje medicinske podrške 2. nivoa unaprijed plaća Njemačka kao Učesnik.
- (4) Gdje je to moguće, svaki Učesnik će biti predmet proporcijalne repatrijacije shodno mogućnostima prema nacionalnim smjernicama i dostupnosti sredstava.

Član 17-Potraživanja

- (1) Potraživanje između Učesnika se obavlja u skladu sa Sporazumom između članica Severnoatlantskog ugovora o statusu njihovih snaga, potpisanog u Londonu, 19. Juna 1951. godine, i Sporazuma između država članica Severnoatlantskog ugovora i drugih država koje učestvuju u Partnerstvu za mir u vezi sa statusom njihovih snaga, potpisanog u Briselu, 19. Juna 1995. godine;
- (2) Između Učesnika, zahtjevi trećih strana za naknadu štete će se rješavati kako slijedi:
 - (a) Svaki Učesnik će biti odgovoran za potraživanja trećih strana za štetu nastalu kao rezultat njihovih radnji ili propusta;
 - (b) Ako su dva ili više Učesnika zajedno odgovorni prema trećoj strani, uključeni Učesnici će biti zajednički odgovorni za rješavanje odštetnog zahtjeva.
 - (c) U situacijama kada je potvrđeno da je štetu uzrokovala Komanda za obuku, savjetovanje i asistenciju Sjever u misiji Odlučna podrška, ali se odgovorni Učesnik(ci) ne može identifikovati, Učesnici će biti solidarno i pojedinačno odgovorni. Ovo se neće primijeniti na Učesnika za kojeg je jasno da nije mogao uzrokovati štetu.
 - (d) Bilo koja potraživanja treće strane koja proističu iz upotrebe vozila od strane Učesnika koje pripada jednom od ostalih Učesnika, poravnace Učesnik, koji se smatra odgovornim za uzrok potraživanja.

Član 18- Bezbjednost podataka

- (1) Svi klasifikovani podaci koji se razmenjuju ili generišu u vezi sa ovim MoR će se koristiti, prenositi, čuvati, rukovati i zaštititi u skladu sa zakonima i propisima o bezbjednosti Učesnika.
- (2) Svaki Učesnik će preduzeti sve zakonske korake na raspolaganju kako bi obezbijedio da podaci dostavljene ili generisani u skladu sa ovim MoR budu zaštićeni od daljeg objelodanjivanja, osim ako se Učesnik izvora podataka ne saglasi s takvim objelodanjivanjem.
- (3) Shodno tome, svaki Učesnik će preduzeti sve zakonske korake kako bi osigurali sljedeće:
 - a) Primaoci neće objaviti klasifikovane podatke druge nacionalnosti, bilo kojoj vladi, nacionalnoj organizaciji ili drugog entiteta treće strane bez prethodne saglasnosti Učesnika izvora podataka.
 - b) Primalac neće koristiti klasifikovane podatke osim u svrhe predviđene ovim MoR.
 - c) Primalac će se pridržavati bilo kakvih ograničenja u distribuciji i pristupu podacima iz ovog MoR.
- (4) Svaki Učesnik će biti odgovoran da obezbijedi da njegovo osoblje ima potrebnu sigurnosnu dozvolu prije preuzimanja radnog mjesta u okviru misije Odlučna podrška za pružanje podrške Komandi za obuku, savjetovanje i asistenciju Sjever.
- (5) Svaki Učesnik će osigurati da je pristup klasifikovanim podacima ograničen na ona lica koja posjeduju neophodne dozvole i imaju specifičnu potrebu za pristup klasifikovanim podacima kako bi bili razmješteni.
- (6) Učesnici će preduzeti sve zakonske korake da istraže slučajeve za koje je poznato ili postoji sumnja da je klasifikovani podatak, ili obezbijeđeni materijal ili generisani materijal shodno ovom MoR izgubljen ili objelodanjen neovlašćenim licima. Svaki Učesnik će takođe odmah i u potpunosti informisati drugog Učesnika o pojedinostima takvog dešavanja, kao i o završnim rezultatima istrage i korektivnim radnjama koje su preduzete kako bi se spriječilo ponavljanje.
- (7) Svi Učesnici preuzimaju obavezu da imenuju osobu ili osobe za zaštitu klasifikovanih podataka ili materijala koji se odnosi na ovaj MoR, na bilo kojem mjestu ili objektu gdje se mogao koristiti, koji će biti odgovoran(i) za ograničen pristup tim klasifikovanim podacima ili materijalu licima kojima je propisno odobren pristup i imaju strogu potrebu-da-znaju informaciju.

Član 19- Prijem novih članova

Učesnici priznaju da druge nacije kontributori za misiju Odlučna podrška mogu željeti da sarađuju sa Učesnicima u okviru misije Odlučna podrška pružanje podrške Komandi za obuku, savjetovanje i asistenciju Sjever. Ukoliko neko želi da se priključi, a nije Učesnik, on treba da podnese zahtjev Okvirnoj naciji koja će razmotriti zahtjev nakon konsultacija sa drugim Učesnicima. Učešće će biti odobreno u skladu sa odredbama koje se primjenjuju na postojeće Učesnike. Dodatni aplikanti će to uraditi potpisivanjem Note o pristupanju na engleskom jeziku (vidi PRILOG D) i proslijediti je Njemačkoj kao Učesniku, koja će dostaviti jednu kopiju svakom postojećem Učesniku.

Član 20- Sporovi

Bilo koji spor koji se odnosi na tumačenje ili primjenu ovog MoR, isključivo se rješava putem pregovora između Učesnika i ne upućuje se na bilo koji nacionalni ili međunarodni sud ili trećoj strani radi rješavanja.

Član 21- Zaštita snaga

Kao Okvirna nacija za Komandu za obuku, savjetovanje i asistenciju Sjever, Njemačka kao Učesnik će biti odgovorna za održavanje adekvatnog nivoa zaštite snaga kako unutar tako i izvan kampa Marmal. Ovo uključuje i mjere zaštite snaga do/u/iz svih savjetodavnih mjesta kao što su kampovi avganistanskih odbrambenih i bezbjednosnih snaga i policijskih štabova. Svi Učesnici će doprinijeti visokom nivou zaštite snaga raspoloživim sredstvima.

Član 22- Završna klauzula

- (1) Ovaj MoR stupa na snagu između svakog Učesnika i Njemačke na dan posljednjeg potpisa odnosno Učesnika i Njemačke.
- (2) Ovaj MoR može se izmijeniti i dopuniti u bilo kojem trenutku u pisanoj formi, uz obostranu saglasnost svih Učesnika. Izmjene će se izvršiti razmjenom poruka ili pisama i biće numerisane uzastopno.

- (3) Ovaj MoR će ostati na snazi do završetka misije Odlučna podrška, osim ako nije ranije raskinut u skladu sa sledećim pasusima.
- (4) Ovaj MoR treba pregledati, shodno izmijeniti i povući se iz njega ako bilo koje promjene sprovedene u misiji Odlučna podrška ili u saradnji sa Komandom za obuku, savjetovanje i asistenciju Sjever u misiji Odlučna podrška poništavaju uslove ovog MoR-a.
- (5) Ovaj MoR može se raskinuti u bilo kojem trenutku uz pismenu saglasnost Učesnika. U slučaju da se ovaj MoR raskine ili mu ističe rok:
- (a) Odredbe u vezi finansija, potraživanja i sporova koje su detaljno navedene u ovom MoR će ostati na snazi sve dok se ne izvrše sva neizmirena plaćanja, potraživanja i riješe sporovi, i
 - (b) Odredbe o bezbjednosti koje su detaljno navedene u ovom MoR ostaće na snazi sve dok se svi klasifikovani podaci i materijali ili vrate Učesniku izvora podataka ili unište u skladu sa instrukcijama izvora podataka ili im se poništi status klasifikovanog podatka.
- (6) Bilo koji Učesnik može se povući iz ovog MoR, dostavljanjem devedeset (90) dana prethodno, pisanog obavještenja dugim Učesnicima. Period u kojem se daje obavještenje o povlačenju iz MoR može se izmijeniti pristankom svih Učesnika.
- (7) U slučaju raskida ovog MoR, odredbe člana 13 će ostati na snazi u odnosu na neizmirena plaćanja, potraživanja ili sporove, i u odnosu na bilo koji klasifikovani podatak i material u posjedu Učesnika.

Potpisano u Bonu 8. novembra 2017. godine i u Štokholmu 23. novembra 2017. godine u dva (2) originala na engleskom jeziku.

Za Savezno ministarstva odbrane
Savezne Republike Njemačke

Za
Oružane snage Švedske
